

Det ligger til 7-8 danske medaljer, men hvor skal guldmedaljen komme fra?

*Af professor Klaus Nielsen, Birkbeck, University of London,
senioranalytiker Rasmus K. Storm, Idrættens Analyseinstitut*

Hvert år foretager den canadiskfødte professor i økonomi Daniel Johnson, ansat ved Colorado College i USA, en vurdering af medaljechancerne for alle verdens nationer ved de Olympiske Lege (OL).

Forudsigelsen af resultaterne foretages via en matematisk simuleringsmodel. I beregningsgrundlaget indgår variable som BNP, populationsstørrelse og hjemmebanefordel (dvs. fordele ved at være værtsnation eller ligge tæt på værtsnationen), der alle ses som værende betydelige faktorer, der resulterer i topplaceringer.

Ved OL i London vil USA ifølge modellen toppe medaljeranglisten efterfulgt af Kina som nr. to, Rusland som nr. tre og Storbritannien på fjerdepladsen – fuldstændig på samme måde som resultaterne fra OL i Beijing blev i 2008.

Samme stabilitet udviser Danmark ifølge beregningerne. Her vil det blive til i alt syv medaljer, hvilket svarer overens med den målsætning, Team Danmark og DIF meldte ud, da man et halvt år før OL første gang tog bestik af medaljechancerne i London.

Den endelige målsætning for de danske resultater blev lagt fast en måned forud for legene. Her skete en opjustering af Team Danmark og DIF's oprindelige forventninger fra syv til otte medaljer efter et succesfuldt forår med gode resultater ved VM i bl.a. sejlsport og cykling samt EM i håndbold – altså én medalje mere end Johnsons vurdering.

Det er altid godt at klare sig bedre end forventet, og der er af samme grund ofte en tendens til at underspille sine kort. Det kan man ikke sige, at DIF og Team Danmark har gjort. Udmeldingen er vovet set i lyset af Danmarks resultater ved tidligere OL. Siden 1948 har Danmark aldrig vundet mere end otte medaljer, og det er kun sket to gange tidligere (1968 og 2004). I gennemsnit har Danmark vundet 6,5 medaljer ved de seneste 15 sommer-OL.

Målsætningen er imidlertid forståelig og helt rimelig set i lyset af de danske resultater i de seneste år og kvaliteten af det danske OL-hold. Der er usædvanligt mange danske medaljehåb, men der er ingen oplagte guldfavoritter. Det kan nemt ende med et relativt højt antal sølv- og bronzemedaljer, men ingen guldmedalje.

Årlig måling

I samarbejde med Birkbeck, University of London, måler Idrættens Analyseinstitut (Idan) årligt dansk eliteidræts internationale konkurrenceevne ud fra årets resultater i OL-disciplinerne. Opgørelsesmetoden giver mulighed for systematiske sammenligninger af

danske resultater fra år til år og kan endvidere danne basis for konsistente internationale sammenligninger. I beregningen medregnes resultater (medaljer og top-8 point) fra VM i alle discipliner, hvor der i årets løb er afholdt VM. I discipliner, hvor der ikke i årets løb er afholdt VM, medregnes i stedet resultater fra tilsvarende konkurrencer såsom World Cup. I andre tilfælde medregnes placeringer på verdensranglisterne. Resultaterne bearbejdes, så antal medaljer og antal deltagere pr. nation svarer til det, der gælder ved OL. Fordelen ved beregningsmåden er, at der inddrages bearbejdede resultater, der er umiddelbart sammenlignelig med OL-resultater. Det opgøres således år for år, hvordan årets resultater kan oversættes til et imaginært OL, og opgørelserne pr. nation og over tid kan direkte sammenlignes.

Ved OL i 2008 var den danske medaljehøst på 7 medaljer (2 guld, 2 sølv, 3 bronze), og antallet af top-8 points (1. plads: 8 points, 2. plads: 7 point, ... 8. plads: 1 point) var 87 point. I årene 2009-2011 var de danske resultater ved de beregnede imaginære OL:

2009: 10 medaljer (5 guld, 2 sølv, 3 bronze); 146 top-8 points

2010: 4 medaljer (1 guld, 1 sølv, 2 bronze); 84 top-8 points

2011: 7 medaljer (2 guld, 2 sølv, 3 bronze); 112 top-8 points

Resultaterne har altså svinget en del fra år til år. 2009 var resultatmæssigt et usædvanligt succesfuldt år for dansk eliteidræt med hjemmebanefordel ved VM i flere idrætsgrene. 2010 var mindre godt med en beskeden medaljehøst, men antal top-8 points var på niveau med OL 2008. Sidste år var medaljehøsten helt den samme som ved OL i Beijing, men antallet af top-8 points var markant højere, hvilket viser, at antallet af topplaceringer og dermed medaljekandidater er øget.

De danske resultater har været gode i de idrætsgrene, hvor der i år har været afholdt VM. Det kan der tages højde for ved en beregning af resultaterne ved seneste VM i alle OL-disciplinerne (samt aktuelle ranglistepaceringer i tennis, der er den eneste OL-idrætsgren, hvor der ikke løbende afholdes VM). En sådan beregning giver otte medaljer (1 guld, 3 sølv, 4 bronze) til Danmark, hvilket helt præcist svarer til DIF's og Team Danmarks målsætning for OL 2012. Det er måske især antallet af top-8 points, der giver anledning til optimisme på Danmarks vegne. Det beregnede antal top-8 points er 132, hvilket er mere end 50 procent højere end det tilsvarende pointtal ved OL i 2008. Danmark har faktisk aldrig opnået et så højt antal top-8 points ved OL bortset fra OL i London i 1948, hvor forholdene var så usædvanlige lige efter 2. Verdenskrig, at resultaterne på inden måde kan sammenlignes med senere OL.

Nedenstående oversigt viser de danske medaljetagere og top-8 points ved seneste VM i OL-disciplinerne.

Danske medaljevindere

Guld: Jeanette Ottesen (svømning, 100 m fri)

Sølv: Lotte Friis (svømning, 800 m fri)

Sølv: Herrelandsholdet (håndbold)

Sølv: Jonas Høgh-Christensen (sejlsport, finnjolle)

Bronze: Peter Gade (badminton, herresingle)

Bronze: Allan Nørregård/Peter Lang (sejlsport, 49'er)

Bronze: Michael Hestbæk/Claus Olesen (sejlsport, star)

Bronze: Lasse Norman Hansen (cykling, omnium)

Øvrige top-8 placeringer:

4. Pål Joensen (svømning, 1500 m fri) (Færøerne)

4. Damelandsholdet (håndbold)

5. Lotte Friis (svømning, 800 m fri)

5. Letvægtsdobbeltsculler, mænd, (roning)

5. Letvægtsdobbeltsculler, mænd, (roning)

5. Hold (ridning, dressur)

5.-8. Bo Søderberg & Anders Høyer (beachvolley, mænd)

5.-8. Hans-Kristian Vittinghus (badminton, herresingle)

5.-8. Tine Baun (badminton, damesingle)

5.-8. Mathias Boe & Carsten Mogensen (badminton, herredouble)

5.-8. Mads Conrad-Petersen & Jonas Rasmussen (badminton, herredouble)

5.-8. Joachim Fischer Nielsen & Christinna Pedersen (badminton, mixeddouble)

5.-8. Caroline Wozniacki (tennis, damesingle)

6. Jeanette Ottesen (svømning, 50 m fri)

6. Rikke Møller Pedersen (svømning, 100 m brystsvømning)

6. Henriette Koch/Lene Sommer (sejlsport, 470)

6. Anders Golding (skydning, skeet)

- 7. Rikke Møller Pedersen (svømning, 200 m brystsvømning)
- 7. Jakob Fuglsang (cykling, enkeltstart)
- 7. 4 km holdforfølgelsesløb (cykling)
- 7. Nathalie zu Sayn-Wittgenstein (ridning, dressur)
- 8. 4 x 100 m fri kvinder (svømning)
- 8. Letvægtsdobbeltsculler, kvinder (roning)
- 8. Lasse Nielsen & Casper Nielsen (kano & kajak, 200 m K2)
- 8. Henriette Engel Hansen (kano & kajak, 500 K1)
- 8. Hold, kvinder (bueskydning)

Ud over de navne, der er indeholdt i ovenstående liste, er der også andre danske medaljehåb. Det gælder bl.a. bryderen Mads O. Madsen, firerkajakken og ikke mindst Rene Holten Poulsen i 1000 m enerkajak (sølvvinder i EM og vinder af den seneste World Cup-konkurrence i disciplinen).

Danmark stiller med 113 deltagere i London. Det er markant højere end ved de seneste tre OL og er i sig selv tegn på et forøget niveau. Nåleøjet for OL-deltagelse er blevet mindre. Det er nu er nødvendigt at kvalificere sig til OL enten via kvalifikationskonkurrencer, ranglisteplaceringer eller præstationskrav, og der er ingen lette veje til deltagelse. Derfor er et forøget antal deltagere udtryk for et reelt stigende niveau. Hovedparten af forklaringen på det forøgede antal danske deltagere er dog, at begge håndboldlandshold for første gang har kvalificeret sig til samme OL, men også hvis der ses bort fra det, er det danske deltagerantal højere end ved de tre seneste OL.

Der er således gode grunde til de usædvanligt høje forventninger, som de kommer til udtryk i DIF's og Team Danmarks medaljemålsætning. Der er små marginaler i topsport, og i de fleste discipliner er der ikke langt fra en medalje til en 4. eller 5. plads, men meget skal gå galt, for at Danmark ikke vinder mindst seks medaljer.

Hvem henter guld til Danmark?

Til gengæld er det svært at se, hvor guldmedaljerne skal komme fra. Ved de imaginære OL i 2010 og 2011 blev det til henholdsvis én og to guldmedaljer til Danmark, men det var to gange Caroline Wozniacki som følge af hendes topplacering på verdensranglisten ved årets slutning begge år, og der er berettiget tvivl om, hvorvidt dette afspejler evnen til at slå igennem i de helt store turneringer, og hendes aktuelle niveau gør det urealistisk at tro, at hun kan vinde guld i London. Den anden guldmedalje i 2011 blev vundet af Jeanette Ottesen i 100 m crawl. Titlen blev delt med en hviderusser, og konkurrencen er meget høj i disciplinen og

tidsafstanden mellem de bedste meget knap, så det er særdeles optimistisk at tro, at hun kan gentage den bedrift.

Der er andre danske guldmedaljekandidater, men ingen af dem er favoritter. Lotte Friis har niveauet og er klar medaljefavorit i 800 m crawl, men har en formidabel modstander i hjemmefavoritten Rebecca Adlington. Også Jonas Høgh-Christensen er klar medaljefavorit i finnølle efter et verdensmesterskab i 2009 og henholdsvis en 3. og 2. plads ved VM i 2011 og 2012 (hvis der korrigeres for, at der begge gange sluttede to britiske sejlere foran ham, hvilket er rimeligt, eftersom hver nation kun kan stille med en sejler ved OL). Ligesom det er tilfældet med Lotte Friis, forekommer hans vej til guldet blokeret af en suveræn englænder. Ben Ainslie er helt urørlig i disciplinen og vil givet vis i London kopiere Paul Elvstrøms historisk unikke præstation ved at vinde fire guldmedaljer i træk i sejlsport. Letvægtsfireren og Rene Holten Poulsen har i de seneste år vist, at de har niveauet til at vinde guld, men der er mange om buddet i de to discipliner, og ingen af dem er guldfavoritter.

Det er nok herrelandsholdet i håndbold, der er tættest på en dansk guldmedalje. Sølvmedaljerne ved VM 2011 og guldmedaljerne ved EM i 2012 gør tilsammen Danmark til favoritter sammen med Frankrig. Er de små marginaler danskerne imod, kan det dog i stedet nemt ende med et nederlag i kvartfinalen og en placering mellem nr. 5 og 8, men det er afgjort her, at der er størst chance for en dansk guldmedalje.

Magtskifte på vej i toppen?

Ud over spørgsmålet om den danske medaljehøst, er det også interessant at se lidt bredere på, hvem der vil dominere dette års OL. Her kan der komme et magtskifte. Fra og med OL i 1996 har USA vundet flest medaljer og flest top-8 points ved alle sommer-OL. USA har også vundet flest guldmedaljer ved alle de seneste OL bortset fra 2008 i Beijing, hvor de kinesiske værter vandt flere guldmedaljer end USA. Den i indledningen til denne artikel omtalte beregning forudsiger som nævnt, at USA vil blive klart bedste nation ved OL i London 2012. I følge beregningsmodellen vil Kinas medaljehøst blive væsentligt lavere end i 2008 som følge af fraværet af værtslandseffekten, der i 2008 gav Kina et stærkt forøget medaljehøst. Det forudsiges, at USA vil vinde 34 guldmedaljer, mens Kina vinder næst flest (33). Endvidere forudsiges det, at USA vinder 99 medaljer i alt, mens Kinas samlede medaljehøst forventes at blive markant lavere (67), hvilket er færre end Ruslands forventede antal medaljer (82) og kun en smule flere end Tyskland (60). Dette modsvarer udsagn, der er kommet fra kinesiske sportspolitikere forud for OL. Her nedtones forventningerne. Man regner ikke med at være på niveau med USA og forventer at få svært ved at blive bedre end Rusland.

Professor Johnsons matematiske beregningsmodel har historisk vist sig at ramme ganske godt. Den har evnet at forudsige 93 procent af de faktiske resultater ved tidligere OL. At dømme ud fra resultaterne ved seneste VM i OL-disciplinerne er der imidlertid grund til at tro, at forudsigelsens præcision vil være væsentligt mindre i relation til OL 2012. Tabel 1 viser den samlede medaljefordeling ved de seneste VM i OL-disciplinerne.

Tabel 1: Medaljetabellen ved seneste VM og OL 2008

	Seneste VM (juli 2012)				OL 2008			
	<i>G</i>	<i>S</i>	<i>B</i>	<i>Ialt</i>	<i>G</i>	<i>S</i>	<i>B</i>	<i>Ialt</i>
<i>Kina</i>	44	32	20	96	51	21	28	100
<i>USA</i>	39	18	26	83	36	38	36	110
<i>Rusland</i>	31	22	27	80	23	21	29	73
<i>Storbritannien</i>	20	27	14	61	19	13	15	47
<i>Tyskland</i>	15	19	19	53	16	10	15	41
<i>Japan</i>	14	11	11	36	9	6	11	25
<i>Australien</i>	13	17	7	37	14	15	17	46
<i>Frankrig</i>	13	16	16	45	7	16	18	41
<i>Italien</i>	12	8	12	32	8	9	10	27
<i>Kenya</i>	7	6	4	17	6	4	4	14
<i>Brasilien</i>	7	5	5	17	3	4	8	15
<i>Iran</i>	7	3	5	15	1	-	1	2
<i>Sydkorea</i>	6	6	17	29	13	10	8	31
<i>New Zealand</i>	6	4	10	20	3	2	4	9
<i>Hviderusland</i>	5	4	8	17	4	5	10	19
<i>Ukraine</i>	5	3	8	16	7	5	15	27
<i>Jamaica</i>	4	4	1	9	6	3	2	11
<i>Azerbajjan</i>	4	3	7	14	1	2	4	7
<i>Grækenland</i>	4	2	1	7	-	2	2	4
<i>Canada</i>	3	11	5	19	3	9	6	18
<i>Holland</i>	3	8	7	18	7	5	4	16
<i>Ungarn</i>	3	5	5	13	3	5	2	10
<i>Spanien</i>	3	2	12	17	5	10	3	18
<i>Polen</i>	2	8	2	12	3	6	1	10
<i>Kazakhstan</i>	2	7	7	16	2	4	7	13
<i>Tyrkiet</i>	2	5	4	11	1	4	3	8
<i>Cuba</i>	2	4	7	13	2	11	11	24
<i>Tjekkiet</i>	2	4	3	9	3	3	-	6
<i>Slovakiet</i>	2	2	1	5	3	2	1	6
<i>Bulgarien</i>	2	1	3	6	1	1	3	5

<i>Norge</i>	2	1	1	4	3	5	1	9
<i>Østrig</i>	2	-	-	2	-	1	2	3
<i>Serbien</i>	1	4	2	7	-	1	2	3
<i>Danmark</i>	1	3	4	8	2	2	3	7
<i>Sverige</i>	1	3	2	6	-	4	1	5
<i>Usbekistan</i>	1	1	4	6	1	2	3	6
<i>Schweiz</i>	1	1	3	5	2	1	4	7
<i>Litauen</i>	1	1	2	4	-	2	3	5
<i>Letland</i>	1	1	1	3	1	1	1	3
<i>Rumænien</i>	1	-	6	7	4	1	3	8
<i>Etiopien</i>	1	-	4	5	4	1	2	7
<i>Belgien</i>	1	-	3	4	1	1	-	2
<i>Slovenien</i>	1	-	2	1	1	2	2	5
<i>Israel</i>	1	-	1	2	-	-	1	1
<i>Irland</i>	1	-	1	2	-	1	2	3
<i>Argentina</i>	1	-	-	1	2	-	4	6
<i>Botswana</i>	1	-	-	1	-	-	-	-
<i>Grenada</i>	1	-	-	1	-	-	-	-
<i>Chile</i>	1	-	-	1	-	1	-	1
<i>Portugal</i>	-	3	1	4	1	1	-	2
<i>Georgien</i>	-	2	4	6	3	-	3	6
<i>Sydafrika</i>	-	2	3	5	-	1	-	1
<i>Taipeh</i>	-	2	3	5	-	-	4	4
<i>Puerto Rico</i>	-	2	1	3	-	-	-	-
<i>Kroatien</i>	-	2	4	6	-	2	3	5
<i>Indien</i>	-	1	3	4	1	-	2	3
<i>Nordkorea</i>	-	1	1	2	2	1	3	6
<i>Thailand</i>	-	1	1	2	2	2	-	4
<i>Estland</i>	-	1	-	1	1	1	-	2
<i>Kuwait</i>	-	1	-	1	-	-	-	-
<i>Malaysia</i>	-	1	-	1	-	1	-	1
<i>Montenegro</i>	-	1	-	1	-	-	-	-
<i>Saudi Arabien</i>	-	1	-	1	-	-	-	-
<i>Singapore</i>	-	1	-	1	-	1	-	1

<i>Sudan</i>	-	1	-	1	-	1	-	1
<i>Tunesien</i>	-	1	-	1	1	-	-	1
<i>Mexico</i>	-	-	4	4	2	-	1	3
<i>Finland</i>	-	-	3	3	-	1	2	3
<i>Colombia</i>	-	-	2	2	-	1	1	2
<i>Indonesien</i>	-	-	2	2	1	1	3	5
<i>Marokko</i>	-	-	2	2	-	1	1	2
<i>Mongoliet</i>	-	-	2	2	2	2	-	4
<i>St. Kitts and Nevis</i>	-	-	2	2	-	-	-	-
<i>Afghanistan</i>	-	-	1	1	-	-	1	1
<i>Armenien</i>	-	-	1	1	-	-	6	6
<i>Bahamas</i>	-	-	1	1	-	1	1	2
<i>Cypern</i>	-	-	1	1	-	-	-	-
<i>Dom.Rep.</i>	-	-	1	1	1	1	-	2
<i>Moldova</i>	-	-	1	1	-	-	1	1
<i>Tajikistan</i>	-	-	1	1	-	1	1	2
<i>Trinidad and Tobago</i>	-	-	1	1	-	2	-	2
<i>Vietnam</i>	-	-	1	1	-	1	-	1
<i>Zimbabwe</i>	-	-	1	1	1	3	-	4
<i>Cameroon</i>	-	-	-	-	1	-	-	1
<i>Panama</i>	-	-	-	-	1	-	-	1
<i>Nigeria</i>	-	-	-	-	-	1	3	4
<i>Algeriet</i>	-	-	-	-	-	1	1	2
<i>Kirgisien</i>	-	-	-	-	-	1	1	2
<i>Ecuador</i>	-	-	-	-	-	1	-	1
<i>Island</i>	-	-	-	-	-	1	-	1
<i>Egypten</i>	-	-	-	-	-	-	1	1
<i>Mauritius</i>	-	-	-	-	-	-	1	1
<i>Togo</i>	-	-	-	-	-	-	1	1
<i>Venezuela</i>	-	-	-	-	-	-	1	1

Hvis resultaterne ved det kommende OL kommer til at svare til resultaterne ved seneste VM i OL-disciplinerne, vil det således blive Kina og ikke USA, der vil blive bedste nation – ikke kun mht. antal guldmedaljer, men også i henseende til samlet antal medaljer. Differencen vil endog blive ret tydelig – 96 medaljer til Kina mod 83 til USA. USA vil fortsat få flere topplaceringer, hvilket afspejles i opgørelsen af top-8 points. Som det fremgår af tabel 2, er USAs forspring imidlertid ved at blive kraftigt formindsket. I 2004 var USAs samlede antal top-8 points 360 points større end Kinas. I 2008 var differencen 101 points, og i 2012 skilte kun 32 points elitesportens to stormagter.

Resultaterne ved seneste VM er efter alt at dømme en ret god målestok for, hvordan det kommer til at gå i London. Flere kinesiske topatleter har haft vanskeligt ved at stå for presset ved olympiske lege, og USA vil formentlig klare sig en smule bedre end ved seneste VM, og det kan være, at dette medfører, at Kinas fremgang bliver mindre tydelig, end resultaterne ved seneste VM indikerer, men magtskiftet er på vej. Kina er på vej til at blive OL's mest succesrige nation, uanset hvilken målestok der anlægges.

Kina vandt i Beijing 38 af sine 51 guldmedaljer i de idrætsgrene, hvor landet i mange år har været dominerende: badminton, bordtennis, gymnastik, skydning, udspring og vægtløftning, og i flere af disse traditionelle paradetsportsgrene er dominansen aldeles total. Kina er imidlertid begyndt at vinde medaljer i næsten alle discipliner. Ved OL i London vil de mandlige kinesiske svømmere for første gang manifestere sig for alvor med langdistancesvømmeren Sun Yang som den store stjerne. Det er faktisk kun i store holdidrætsgrene og i ridning, at Kina ikke vinder medaljer, og i atletik halter de også noget efter.

Resultaterne fra seneste VM tyder på, at USA's medaljehøst og placeringspoints bliver lavere end på noget andet tidspunkt siden 1988, hvor landets andel af det samlede antal medaljer og placeringspoints dog var væsentligt højere, eftersom der dengang var væsentligt færre discipliner på OL-programmet. USA vinder fortsat rigtig mange medaljer i atletik og svømning. Ved seneste VM blev i alt 27 af 39 guldmedaljer og 50 medaljer ud af i alt 83 medaljer vundet i disse to sportsgrene. Derudover vinder USA medaljer i en traditionel paradegren som basketball. En nyere styrkeposition i redskabsgymnastik kaster også medaljer af sig ligesom doublerækkerne i tennis. Derudover ser det tyndt ud for OL's traditionelle stormagt.

Tabel 2: Pointstillingen (Top-8) 1988-2012*

	1988	1992	1996	2000	2004	2008	2012
USA	959 (2)	1067 (2)	985 (1)	1001 (1)	1032 (1)	1068 (1)	966 (1)
Kina	315 (8)	525 (4)	573 (4)	580 (4)	672 (3)	967 (2)	935 (2)
Rusland	#	#	729 (3)	866 (2)	869 (2)	806 (3)	892 (3)
Storbritannien	338 (7)	283 (11)	200 (17)	337 (8)	385 (8)	498 (6)	609 (4)
Tyskland	523 (4)	891 (3)	765 (2)	721 (3)	624 (4)	499 (5)	592 (5)
Frankrig	270 (10)	420 (5)	444 (5)	502 (6)	420 (6)	475 (7)	494 (6)
Australien	241 (12)	292 (9)	440 (6)	623 (4)	553 (5)	514 (4)	451 (7)
Japan	172 (16)	260 (14)	Δ ^L 353 (7)	236 (14)	387 (7)	330 (9)	405 (8)
Italien	237 (13)	262 (13)	386 (7)	401 (7)	353 (9)	359 (8)	343 (9)
Sydkorea	286 (9)	281 (12)	285 (9)	300 (11)	326 (10)	289 (10)	277 (10)
Ukraine	#	#	294 (8)	318 (9)	318 (11)	276 (11)	269 (11)
Canada	197 (15)	214 (16)	235 (11)	222 (17)	225 (17)	253 (13)	242 (12)
Hviderus.	#	#	199 (18)	234 (15)	192 (19)	206 (17)	213 (13)
Polen	218 (14)	233 (15)	229 (13)	223 (16)	184 (20)	215 (15)	212 (14)
Spanien	67 (23)	287 (10)	211 (14)	208 (19)	284 (12)	246 (14)	207 (15)
Holland	137 (18)	169 (19)	208 (16)	275 (13)	230 (14)	211 (16)	200 (16)
Brasilien	67 (23)	59 (26)	140 (21)	122 (22)	135 (22)	178 (18)	192 (17)
New Zealand	115 (19)	129 (20)	76 (30)	63 (39)	96 (28)	123 (24)	183 (18)
Ungarn	353 (6)	339 (6)	232 (12)	212 (18)	228 (16)	161 (19)	182 (19)
Kenya	85 (21)	73 (25)	86 (27)	90 (29)	67 (36)	143 (22)	168 (20)
Kasakhstan	#	#	102 (26)	116 (24)	119 (25)	152 (20)	148 (21)
Cuba	#	328 (7)	256 (10)	310 (10)	245 (13)	253 (12)	146 (22)

Aserbajdsjan	#	#	?	?	?	18 (31)	138 (23)
Tjekkiet	?	?	106 (25)	101 (26)	121 (24)	90 (27)	136 (24)
Danmark	70 (22)	79 (24)	108 (24)	92 (29)	98 (26)	87 (28)	132 (25)
Iran	?	?	?	66 (?)	?	3 (?)	125 (26)
Rumænien	249 (11)	295 (8)	186 (19)	280 (12)	224 (18)	149 (21)	114 (27)
Jamaica	?	?	?	68 (37)	79 (29)	124 (23)	101 (28)
Sverige	156 (17)	182 (18)	138 (22)	145 (20)	127 (23)	106 (25)	98 (29)
Tyrkiet	?	?	?	76 (33)	97 (27)	60 (39)	94 (30)
Grækenland	?	?	116 (23)	142 (21)	230 (14)	44 (50)	80 (31)
Bulgarien	394 (5)	194 (17)	176 (20)	121 (23)	140 (21)	62 (37)	76 (32)
Schweiz	59 (26)	53 (30)	76 (30)	115 (25)	70 (32)	85 (29)	72 (33)
Belgien	?	?	?	62 (40)	64 (38)	45 (49)	68 (35)
Kroatien				29 (57)	52 (44)	60 (39)	65 (37)
Norge	59 (26)	86 (23)	83 (29)	80 (31)	68 (33)	94 (26)	61 (39)
Portugal				27 (59)	44 (51)	28 (60)	38 (49)
Østrig	?	?	?	72 (34)	63 (39)	77 (30)	37 (50)
Irland				14 (67)	11 (77)	38 (57)	34 (51)
Finland	64 (25)	101 (21)	45 (?)	48 (47)	21 (66)	51 (45)	26 (57)
Island				13 (68)	6 (89)	7 (85)	0 (-)
Sovjetunionen	1317 (1)	1200 (1)	#	#	#	#	#
DDR	937 (3)	#	#	#	#	#	#
Jugoslavien	111 (20)	#	#	#	#	#	#

* Top-8 point ved sommer OL 1988-2008 samt VM. i OL-discipliner 2012 for udvalgte nationer (tal i parentes indikerer rangeringen i nationskonkurrencen).

Rusland bliver tredjebedste nation, og resultaterne fra de seneste års VM tyder på klar russisk fremgang over en bred front. Både i henseende til medaljehøst og top-8 points er de nu kun en smule efter USA.

Storbritannien i fremgang

Storbritannien blev noget overraskende 4. bedste nation ved OL i Beijing, hvilket repræsenterer en særdeles markant forbedring over en ret kort periode. Bunden blev nået i 1996, hvor det kun blev til en enkelt britisk guldmedalje. Fra begyndelsen af sidste årti blev strukturen og organiseringen af olympisk elitesport i Storbritannien klart forbedret, og siden London fik OL-værtsskabet i 2005 steg bevillingerne til elitesportens organisationer kraftigt. Både mht. medaljer og top-8 point er Storbritannien nu klart bedre end Tyskland, og landets top-8 pointsum er nu større end nogensinde og 111 points eller 22 procent højere end i 2008.

Ved seneste VM i OL-disciplinerne vandt Storbritannien tilsammen 61 medaljer, hvilket er 14 flere end i Beijing. Det bliver givet vis til endnu flere på hjemmebanen i 2012. I britiske medier luftes forhåbninger om, at Storbritannien vil kunne udfordre Ruslands tredjeplads i nationskonkurrencen, men det er nok at spænde buen for højt.

Tyskland vil formentligt klare sig noget bedre end i Beijing, hvor det kun blev til 41 tyske medaljer, men de vil fortsat ligge noget under det niveau, man kunne forvente ud fra landets befolkningstal, økonomiske styrke og sportstradition, der er meget koncentreret om olympiske idrætsgrene modsat lande som Storbritannien og Australien, hvor det er meget fokus på holdsport, som ikke er på OL-programmet.

Frankrig bliver 6. bedste nation både målt efter antal medaljer og placeringspoints. Frankrig er det land, der har den største elitesportslige bredde i den forstand, at franskmændene vinder medaljer i flere sportsgrene end noget andet land. De evner dog ikke at omsætte dette til en høj samlet medaljehøst og pointsum. De vinder medaljer og får topplaceringer overalt, men er ikke dominerende i nogen idrætsgren bortset fra håndbold og marginale sportsgrene som BMX-cykling og kano- og kajakslalom.

Australien i tilbagegang, men stadig meget stærk

Australien er på et klart lavere niveau end i 2008, og den konstante tilbagegang siden OL på hjemmebane i Sydney i 2000 fortsætter. Etableringen af Australian Institute of Sport i 1981 skabte en struktur, hvis effektivitet i henseende til talentudvikling og resultater historisk kun er overgået af DDR's, og sammen med en stærk økonomisk satsning på elitesport skabte det en bemærkelsesværdig fremgang frem til OL i Sydney i 2000. Australien er ikke blevet ringere siden da, men andre har kopieret modellen, og forspringet i henseende til struktur og finansiering er nu en del mindre. Landets medaljer og pointsum er dog fortsat på et niveau, der er langt højere end befolkningstal og økonomisk styrke tilsiger. I denne forstand er Australien fortsat elitesportens ubetingede supermagt.

Andre nationer vil omvendt opleve klar fremgang i London. Det gælder bl.a. Japan er omvendt på vej frem. Landets medaljehøst og pointsum er højere end nogensinde. Ved

seneste VM vandt japanerne 36 medaljer og scorede 405 point, hvilket er henholdsvis 11 medaljer og 75 point mere end ved OL i 2008. Resultaterne tyder på, at Japan får sit bedste OL siden 1936, når der ses bort fra OL i 1964 på hjemmebane.

Brasilien klarer sig også bedre end nogensinde både mht. medaljer og top-8 point. Opbygningen til OL i Rio de Janeiro er i fuld gang, og Brasilien vinder nu medaljer over en bred front i OL-disciplinerne. Blandt andre lande, der vil opleve markant fremgang, er den nyrige oliestat Aserbajdsjan samt Iran. Indien vil gå frem og har medaljekandidater i bl.a. skydning, boksning og tennis, men fremgangen sker fra et meget lavt udgangspunkt. Indiens økonomiske fremgang skulle slå igennem i form af bedre resultater, men endnu er effekten meget beskedent, og Indien er fortsat elitesportens mest underudviklede nation.

Omvendt vil nogle østeuropæiske lande fortsætte tilbagegangen. Det gælder mest tydeligt Rumænien, der ved OL i 1984 var næstbedst i medaljetabellen. Nu er de på niveau med Danmark i henseende til antal medaljer og får færre topplaceringer og lavere antal top-8 points. De er næsten forsvundet helt ud af billedet med de kvindelige gymnaster som den eneste undtagelse.

Den helt store taber er Cuba, der har oplevet et brat fald i konkurrenceevnen. Ved de fem seneste OL fik Cuba i alt mellem 24 og 31 medaljer og mellem 245 og 328 top-8 point. Ved seneste VM i OL-disciplinerne blev det til blot 13 medaljer og 146 top-8 point. Cuba vandt kun medaljer i fem sportsgrene, og selv i paradegrenen boksning blev det kun til tre medaljer.

Modstykket til Cuba er New Zealand, der er den helt store aktuelle succeshistorie. Ved seneste VM i OL-disciplinerne vandt den lille nation i alt 20 medaljer (6 guld, 4 sølv, 10 bronze), og pointsummen var 183. Dette repræsenterer en markant forbedring i forhold til OL 2008 (9 medaljer, 123 point), hvilket skal ses i relation til det faktum, at OL 2008 var et af de bedste nogensinde for New Zealand. Der er stor bredde i medaljehøsten. Det blev til ni medaljer i roning og tre i sejlsport. Derudover var medaljehøsten spredt ud over seks forskellige sportsgrene ved seneste VM. Dette er i sandhed bemærkelsesværdigt, også i forhold til et dansk eliteidrætsperspektiv. Danmarks befolkning er næsten 40 pct. større, og indkomsten pr. indbygger er mere end 2½ gang så stor i Danmark end i New Zealand. Både statslige og private støttemidler til elitesport er mindre end i Danmark, og den elitesportslige infrastruktur (trænere, rekruttering, medicinsk, fysiologisk og psykologisk støtte) er efter alt at dømme ikke på niveau med den danske. Alligevel klarer New Zealand sig langt bedre end Danmark, især mht. vundne medaljer, og det sker vel at mærke over en bred front og ikke kun i traditionelle paradegrene i et land, hvor den helt dominerende sportsgren er rugby, som ikke er på OL-programmet.

Danmark i front for Norden

I forhold til de vesteuropæiske lande, som vi normalt sammenligner os med, klarer Danmark sig imidlertid ganske godt. Det gælder i sammenligning med andre mindre vesteuropæiske lande og i forhold til de øvrige nordiske lande. At dømme efter resultaterne ved seneste VM bliver Danmark bedste nordiske nation ved OL i London. Norge fik flest guldmedaljer end seneste VM, men Danmark var bedst både mht. antal medaljer og top-8 points. Det mest

bemærkelsesværdige er udviklingen mht. top-8 points. Danmark var ved seneste VM klart bedre end Sverige (henholdsvis 132 og 98 points). Danmark har aldrig været bedre end Sverige mht. top-8 points. Udviklingen indikerer, at Danmark nu har flere kandidater til medaljer og topplaceringer end Sverige. Dette er et markant skifte, men det er ikke pludseligt. Det er en udvikling, der har været i gang i mange år og afspejler forskelle i organiseringen af elitesport i de to lande.

I et lidt længere tidsperspektiv er det tydeligt, at den norske og den danske elitesportsmodel, der med henholdsvis Olympiatoppen og Team Danmark i spidsen har betydelige ligheder, resultatmæssigt har været markant mere succesfulde end de svenske og finske elitesportssystemer, der er uden lignende overbygninger, og som tilsvarende har et betydeligt fællespræg.ⁱ

Mest tydeligt er det i henseende til Finland, der frem til 1952 konstant var en af de allermest vindende nationer ved OL. Ved de seneste fire sommer-OL har Finland kun vundet halvt så mange medaljer som Danmark, og antal top-8 point har tilsammen kun udgjort 43 pct. af den danske pointsum. Det vil ikke gå bedre ved OL i London, hvis det går ligesom ved sidste VM, hvor Finland kun vandt 3 medaljer og 26 top-8 points.

ⁱ "Nordic Elite Sports - Same Ambitions, Different Tracks". S.A. Andersen og Lars Tore Ronglan (red.), Oslo: Universitetsforlaget. <http://www.universitetsforlaget.no/boker/engelsk/katalog?productId=56746760>